

El meu poble Potemkin?

Pròleg de Claudio Magris

Aquesta exposició està dedicada a Trieste, una ciutat que un viatger, a començament del segle passat, definia de preciosa però en la qual es tenia la sensació de no ser enlloc. La Trieste que aquesta exposició crea, igualment, no és tant un lloc com més aviat la hipòtesi, la nostàlgia, la profecia, la ficció d'un lloc. L'exposició és una arca que recull els fragments del gran somni que va ser aquest lloc, que es va trobar sota el diluvi de la història, els recompon i els salva. L'arca navega, trasllada aquest lloc fluctuant. Entre la ciutat i l'exposició que l'escenifica hi ha el mirall d'Àlícia; l'exposició, el país de les meravelles, és l'altra banda del mirall. S'entra i es veu –del revés, només del revés– la veritat d'aquest no-lloc.

L'exposició, en part, m'està dedicada, cosa que m'omple de gratitud i, naturalment, de perplexitat. Hi ha moments que recreen la meua vida, les persones i les coses que he estimat, els meus intents de dir aquest amor i de dissimular les incerteses i les foscs que sovint acompanyen l'amor. Certament aquest paisatges, aquestes figures, aquestes històries de Trieste són el meu rostre, de la mateixa manera que les províncies, reialmes, muntanyes, badies i persones són, en una famosa paràbola de Borges, la imatge del seu pintor. Potser, en la petita part que m'afecta, els paisatges i les persones de Trieste també són el meu poble Potemkin, l'escenari que Potemkin, el poderós favorit de la tsarina que governava Rússia, havia construït com un decorat teatral i havia col·locat davant de la realitat per amagar a la tsarina la misèria de la seva realitat, del seu imperi. D'aquesta manera, la grandesa de Trieste, en la qual m'esmunyo com un vianant entre la multitud, per mi esdevé un amagatall, un paravent, una lent d'augment que engrandeix la meua mesura. Em sento una mica falsari com a artífex, encara que sigui subordinat i secundari, d'aquest regne en el qual m'amago. Em sento un infiltrat i estic agraït als autèntics artífexs de l'exposició –Josep Ramoneda, Jordi Balló i Giorgio Pressburger– que fan veure que no se n'adonen.